

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP <i>Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam</i> • Verkoop Groen gas en CO ₂		Reg. Nr.	Z/19/025255-215340
		Portefeuillehouder	M.F. Wichard
Datum DB - vergadering	17 januari 2023	Datum AB - vergadering	31 januari 2023

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. De bevoegdheid om te besluiten tot het verkopen van (fysiek) gas, groencertificaten en CO₂ aan het dagelijks bestuur te mandateren.
2. Kennis te nemen van de wijze van verkoop.

SAMENVATTING

Tijdens de AB vergadering van 1 november 2022 heeft u ten aanzien van het bestuursvoorstel 'Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam' besloten:

1. Een realisatiekrediet van € 51,9 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de slibgistings- en groen gasinstallatie op RWZI Echten, de extra kapitaallasten te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het jaarlijkse voordeel in de exploitatie voor de slibgisting en groen gasinstallatie van € 185.000 (opbrengsten minus formatie, beheer en onderhoud) op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.
2. Een CO₂ afvanginstallatie te realiseren bij de groen gasinstallatie op RWZI Echten en hiervoor een voorbereidingskrediet van € 0,6 miljoen beschikbaar te stellen en de kapitaallasten die hieruit voortvloeien te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het uitvoeringsproject (raming € 3,5 miljoen) als voorgenomen investering op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.

Het 3e besluitpunt heeft u aangehouden omdat u eerst nader geïnformeerd wilde worden over de verkooporganisatie en het delegatiebesluit, voordat u een besluit neemt. Via de Deltabijeenkomst van 10 januari 2023 bent u nader geïnformeerd en dit besluitpunt ligt nu opnieuw voor.

Verkoop gas, groencertificaten en CO₂

Bij de verkoop van groen gas gaat het om twee producten: het fysieke gas en de groencertificaten. Hiervoor bestaan twee afzetgebieden namelijk een fysieke gasmarkt (handel in gas) en een certificatenmarkt (handel in groencertificaten). WDODelta zal de verkoop laten doen door gespecialiseerde bedrijven, een zogenaamde shipper voor het fysieke gas en een broker voor de groencertificaten. De verkoop van CO₂ zal via een handelaar in industriële gassen worden uitgevoerd.

Voorgesteld wordt om de bevoegdheid om te besluiten over verkoop van groen gas, groencertificaten en CO₂ te mandateren aan het dagelijks bestuur.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

WDODelta is in staat om de verkoop van het fysieke gas, de groencertificaten en (op termijn) CO₂ zo efficiënt mogelijk en op een juiste manier (passend binnen onze beleidskaders WBP, DuurzaamDoen 2.0 en Strategisch Asset Management Plan) uit te voeren.

Met het gehele project Sliblijn Echten dragen we bij aan onderstaande doelen uit ons waterbeheerprogramma 2022-2027:

- E2: de infrastructuur van de waterketen is robuust en toekomstgericht;
- H2: WDODelta streeft ernaar bij de taakuitvoering in 2030 tenminste 49% broeikasgasreductie te bereiken t.o.v. 1990;
- J3: WDODelta wint waar mogelijk meer grondstoffen uit afvalwater en regelt de afzet ervan.

KADER.

Tijdens de AB vergadering van 1 november 2022 heeft u ten aanzien van het bestuursvoorstel ‘Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam’ besloten:

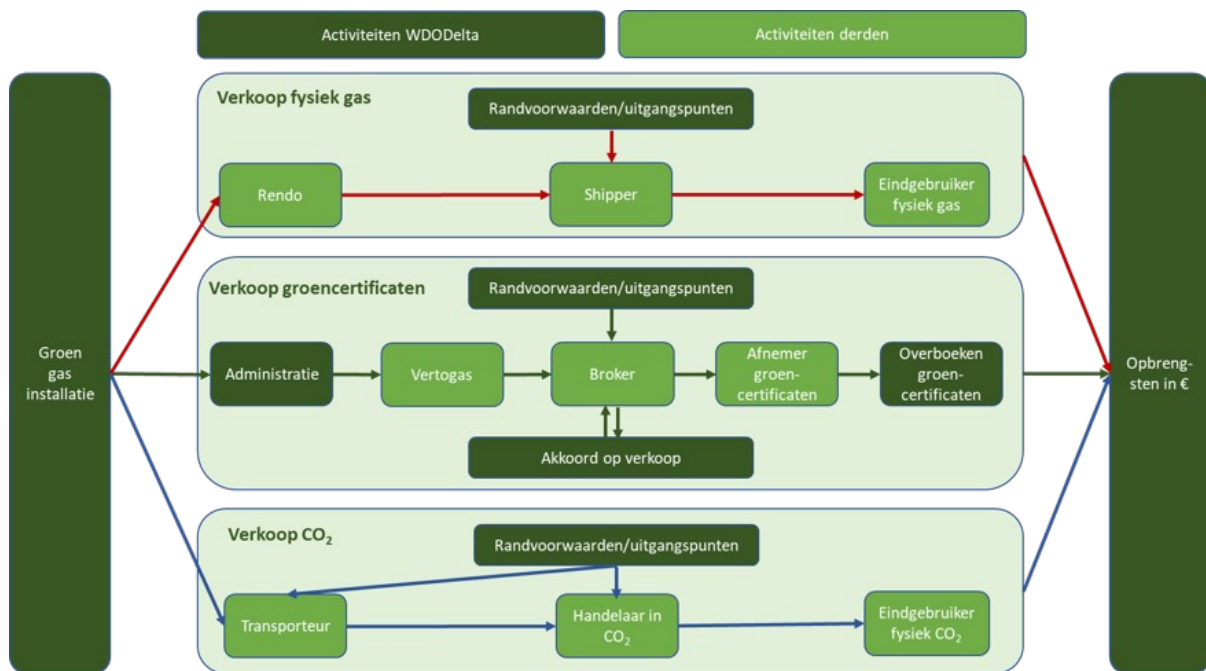
1. Een realisatiekrediet van € 51,9 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de slibgistings- en groen gasinstallatie op rwzi Echten, de extra kapitaallasten te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het jaarlijkse voordeel in de exploitatie voor de slibgisting en groen gasinstallatie van € 185.000 (opbrengsten minus formatie, beheer en onderhoud) op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.
2. Een CO₂ afvanginstallatie te realiseren bij de groen gasinstallatie op rwzi Echten en hiervoor een voorbereidingskrediet van € 0,6 miljoen beschikbaar te stellen en de kapitaallasten die hieruit voortvloeien te verwerken in de meerjarenraming 2023-2026 en het uitvoeringsproject (raming € 3,5 miljoen) als voorgenomen investering op te nemen in de meerjarenraming 2023-2026.

Het 3e besluitpunt heeft u aangehouden omdat u eerst nader geïnformeerd wilde worden over de verkooporganisatie en de mandatering, voordat u een besluit neemt. Via de Deltabijeenkomst van 10 januari 2023 bent u nader geïnformeerd en dit besluitpunt ligt nu opnieuw voor.

ARGUMENTEN

Toelichting wijze van verkoop gas, groencertificaten en CO₂

In onderstaande figuur is de verkoop van gas, groencertificaten en CO₂ schematisch weergegeven. Onder de figuur volgt een toelichting.

Fysiek gas – shipper

De geproduceerde hoeveelheden groen gas worden ingevoerd op het gasnetwerk van Rendo. Het gasnetwerk is gereguleerd, andere partijen zijn daarom niet in beeld. De shipper faciliteert dit proces, zoekt een afnemer en zorgt ervoor dat de geproduceerde hoeveelheid, het transport en de administratieve afhandeling ervan correct zijn.

Groencertificaten- broker

De broker zoekt een afnemer voor de groencertificaten. WDODelta kan besluiten hoe vaak en hoeveel groencertificaten zij wil verkopen. De broker zoekt het beste resultaat op basis van vooraf gedefinieerde spelregels (randvoorwaarden/uitgangspunten passend binnen onze beleidskaders WBP, DuurzaamDoen 2.0 en Strategisch Asset Management Plan).

Hoe werkt de markt van groencertificaten?

Het is een markt van vraag & aanbod waarop groencertificaten, in de vorm van Garanties van Oorsprong, worden verhandeld. Vertogas¹ houdt hierop toezicht en controleert of de certificaten voldoen aan de wettelijke eisen. Tevens wordt hiermee gegarandeerd dat een certificaat éénmalig wordt uitgegeven.

Organisaties die zelf geen groen gas kunnen produceren, of op een andere manier hun bedrijfsvoering niet kunnen verduurzamen, kunnen als (tussen-)oplossing groencertificaten kopen, bijvoorbeeld van WDODelta. Hiermee investeert men dan in de productie van duurzame energie elders. Dit is een bewuste keuze van deze organisaties om extra te investeren in de verduurzaming van hun bedrijfsvoering. Het is denkbaar dat dit in de toekomst voor alle sectoren een wettelijke verplichting wordt.

CO₂- handelaar

De handelaar (in industriële gassen) zorgt voor de afzet van het groene CO₂ bij hun vaste afnemers, waarbij wij vooraf gedefinieerde randvoorwaarden/uitgangspunten (passend binnen onze beleidskaders WBP, DuurzaamDoen 2.0 en Strategisch Asset management Plan) meegeven, en verzorgt het transport. De verkoopprijs fluctueert gedurende de seizoenen, maar de CO₂ kan het gehele jaar worden afgezet. De handelaar brengt kosten voor transport en analyse in rekening. De gemiddelde jaaropbrengst ligt op dit moment op ca. €30 per ton CO₂.

Argumentatie wijze van verkoop

- De shipper en broker zijn gespecialiseerde bedrijven die over meer kennis en ervaring beschikken dan WDODelta. Ze kennen de markten goed en kunnen meer afnemers bereiken.
- Wij willen niet gebonden zijn aan een vooraf bepaalde groep afnemers en kunnen daardoor meebewegen met een veranderde omgeving en afzetmarkt.
- We willen flexibel zijn, zodat we per keer kunnen beslissen en een optimale keuze kunnen maken, die op dat moment het best passend is bij onze bedrijfswaarden. Ook over de omvang (de hoeveelheid m³) kan per keer besloten worden.
- We bouwen zelf minder expertise op, dit is ook niet nodig, het is niet onze corebusiness.
- De shipper of broker kan wegvallen, maar er zijn genoeg andere bedrijven op de markt. Indien nodig kunnen wij dan een andere partij zoeken.
- Een deel van de administratie blijft bij WDODelta, onze inschatting is dat dit een beperkte inspanning vraagt.
- De verkoopdiensten zullen volgens ons inkoopbeleid en wet- en regelgeving worden aanbesteed.
- Om groen gas, groencertificaten en CO₂ te mogen verkopen, moeten regelmatig metingen en controles plaatsvinden. De NTA8080 certificering is hier een voorbeeld van. Ook dit soort metingen en certificeringen zullen aanbesteed worden.

Delegatiebesluit

In het Delegatiebesluit uit 2016 is niet voorzien in de verkoop van goederen waaronder (fysiek groen) gas, de groencertificaten en CO₂ vallen, omdat dit op deze wijze niet eerder aan de orde is geweest. De bevoegdheid te besluiten over verkoop van (fysiek) gas, groencertificaten en CO₂ ligt derhalve bij

¹ Zie voor meer informatie: www.vertogas.nl

het algemeen bestuur. Voorgesteld wordt om deze bevoegdheid aan het dagelijks bestuur te mandateren.

FINANCIËN

De financiële consequenties van het voorstel zijn opgenomen in het bestuursvoorstel 'Sliblijn Echten: kostenbewust investeren in veilig en duurzaam' van 1 november 2022 waartoe u reeds heeft besloten.

In onderstaande tabel wordt aangegeven per scenario wat de financiële gevolgen zijn van het (deels) niet verkopen van groencertificaten aan de markt.

Scenario	TCO (€ in miljoen)
Groen gas + en Circulair (prijspeil 2022)	€ 162
Groencertificaten deels niet verkopen	€ 186
Groencertificaten niet verkopen	€ 296

Indien de keuze wordt gemaakt om geen groencertificaten aan de markt aan te bieden, heeft dit een negatief financieel resultaat van circa € 134 miljoen over 30 jaar ten opzichte van de oorspronkelijke TCO berekening van het project Sliblijn Echten.

Momenteel verduurzaamt WDODelta haar gasverbruik met CO₂ compensatiecertificaten. Als de keuze wordt gemaakt om alleen het eigen gasverbruik van WDODelta te compenseren met groen gas certificaten en de overige certificaten aan de markt aan te bieden heeft dit een negatief financieel resultaat van circa € 24 miljoen over 30 jaar ten opzichte van de oorspronkelijke TCO berekening van het project Sliblijn Echten.

Wanneer we minder of geen groencertificaten op de markt brengen, worden we voor slechts een klein deel gezien als ondernemer. Dit heeft invloed op het percentage te verrekenen BTW, die we terug kunnen krijgen op het project en de exploitatie. Dat bepaalt voor een groot deel het hierboven genoemde negatief financieel resultaat.

Het negatieve financiële resultaat van de scenario's tot het (deels) niet verkopen van de groencertificaten is niet voorzien in de investerings- en exploitatiekosten van het project en daarmee dus niet voorzien in de verwachte tariefstijgingen.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

De productie en verkoop van (fysiek groen) gas, de groencertificaten en CO₂ is geen overheidstaak. Deze activiteiten kunnen óók door private ondernemers verricht worden waarbij sprake is van concurrentie, daarom handelt het waterschap als ondernemer. Hierop ziet de Wet Markt en Overheid toe met als doel om oneerlijke concurrentie door de overheid te voorkomen als zij economische activiteiten uitvoert. WDODelta is voor deze activiteiten BTW- en vennootschapsbelasting (VPB)-plichtig.

De rechtsvorm waarin de verkoopactiviteiten kunnen worden uitgevoerd, is op een groot aantal aspecten getoetst. Voor de verkoop van (fysiek) gas, groencertificaten en CO₂ zien we geen voordelen in het oprichten van een aparte entiteit (B.V.), wel zijn er nadelen t.a.v. bedrijfsvoering, mogelijke subsidies, substantiële procesbelasting, administratieve handelingen en bestuurlijke drukte. Het oprichten van een aparte entiteit zal kostenverhogend werken. Daarom wordt geadviseerd om een beperkt aantal verplichte activiteiten binnen het waterschap uit te voeren, zoals ook bij andere waterschappen wordt gedaan.

Op basis van het Didam-arrest (uitspraak Hoge Raad: Bij de verkoop van onroerende zaken moet een overheidslichaam mededingingsruimte bieden) is juridisch advies gevraagd. Hieruit komt naar voren dat deze uitspraak waarschijnlijk ook van toepassing is op de verkoop van schaarse goederen of rechten zoals groencertificaten en mogelijk ook groen gas en CO₂. Dit maakt dat het waterschap deze schaarse goederen/rechten op een openbare en transparante wijze aan de markt moet aanbieden. Dit wordt voor ons gedaan door de shipper, broker en handelaar in CO₂. Aan deze partijen worden vooraf

spelregels meegegeven. Deze partijen worden op hun beurt volgens het inkoopbeleid van het waterschap en conform de Aanbestedingswet gecontracteerd.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Is er sprake van greenwashing?

Er zijn door AB-leden vragen gesteld of WDO Delta hiermee doet aan 'greenwashing'. Greenwashing betekent dat organisaties of bedrijven zich duurzamer voordoen dan ze daadwerkelijk zijn.

- Waterschap WDO Delta wekt zelf duurzame energie op (zon en wind), waarmee we kunnen voorzien in onze eigen energievoorziening. Wij doen daarmee niet aan greenwashing.
- We produceren meer gas dan we zelf nodig hebben. Andere sectoren kunnen dat moeilijker of niet en niet op elke plek kan duurzame energie opgewekt worden. Daarom zetten we ons groene gas in op plekken waar het een hogere toegevoegde waarde heeft. Wij bieden andere organisaties de gelegenheid om te investeren in verduurzaming van hun bedrijfsvoering door het kopen van onze groencertificaten. Wij stimuleren daarmee dus niet greenwashing door andere bedrijven.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

-

COMMUNICATIE

-

VERVOLG/UITVOERING

- Zodra de vergisting-, groengas- en CO₂ installaties zijn gerealiseerd kan gestart worden met de verkoop. Hierover wordt gerapporteerd via de P&C-cyclus.
- Twee jaar na ingebruikname van de installatie zal het gehele verkoopproces geëvalueerd worden. Dan brengen we de leerpunten en de mogelijkheden van eventuele bijsturing in beeld.

BIJLAGEN

-

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman